

# Explosies van informatie

Annelies Vlaanderen

gepubliceerd in BN de Stem, februari 2010

Vaste klanten van het doordeweekse tv-programma De Wereld Draait Door (DWDD) kijken doorgaans reikhalzend uit naar de filmpjes die steevast vlak na de aftiteling van het programma worden vertoond. Plak- en knipfilmpjes van dertig seconden die soms tot hilarische compilaties leiden.

Aan de werkelijkheid wordt gemord door bestaande beelden in een andere volgorde te plaatsen en teksten op andere momenten uit te laten spreken. Zo ontstaat er een nieuwe realiteit. Heeft Kamervoorzitter Gerdi Verbeet echt tot viermaal toe Balkenende opgedragen dat hij moet gaan zitten, middenin zijn toespraak? En heeft hij dat dan ook echt gedaan?

De filmpjes zijn (bedoeld als) satirische reacties op de actuele politiek. Ze worden gemaakt door Lucky TV, alias Sander van de Pavert. 37 van zijn korte filmpjes zijn achter elkaar gemonteerd en in het Graphic Design Museum te zien. Ze maken deel uit van de zaterdag geopende tentoonstelling Infodecodata. Een meerdelige tentoonstelling die kortweg gaat over de explosieve ontwikkeling van informatievoorziening en informatievevisualisatie.

Abstract? Denk aan de weersvoorspellingen. Richtte de mens vroeger zijn blik ten hemel om te weten of er nattigheid aankwam, tegenwoordig is buienradar de nieuwe weerman. Nooit meer wachten op het journaal, altijd de jongste en gedetailleerde gegevens bij de hand op je laptop of iPhone. Maar wat daarbij komt kijken! Met andere woorden: hoe maak je van droge woorden of getallen veelzeggende beelden? Dat probleem is al oud – denk aan de cartografie. In het geval van [www.buienradar.nl](http://www.buienradar.nl) moeten ongeveer vijf miljoen getallen in een bewegende illustratie worden verwerkt, en dan nog zo duidelijk dat iedereen het kan begrijpen.

Prof. dr. ir. Jack van Wijk, wetenschapper aan de afdeling wiskunde van de TU Eindhoven, heeft daar zijn specialiteit van gemaakt. Complexe data maakt hij via visualisaties zichtbaar. Eén wand in het museum toont visualisaties van de inhoud van 121 harde schijven. Elk onderdeel (filmpjes, teksten, enz.) heeft een andere kleur gekregen. Zo is elke harde schijf uniek. Het totaal oogt als een veelkleurig grafisch kunstwerk.

Meer vanuit de ontwerpershoek gaat Gerlinde Schuller met het thema om. De eerste grote ruimte op de begane grond van het museum is gewijd aan haar werk, waarvoor haar boek Universal Knowledge Design de basis vormde. Op de wanden zijn een soort kennisbomen afgebeeld, hier en daar met beeld en film geïllustreerd. Schuller heeft zich verdiept in de ontwikkeling van de informatievoorziening, vanaf the Big Bang tot 2010.

Gigantische mijlpalen zijn de Bibliotheek van Alexandrië, in de derde eeuw voor Christus, de uitvinding van de boekdrukkunst door Gutenberg, in de 15e eeuw, en in 1990 de start van de eerste webbrowser. Van 1990 tot nu is de ontwikkeling in informatievoorziening- en verbeelding als het ware geëxplodeerd en via wetenschap en design vele kanten uitgewaaierd. Het einde is nog niet in zicht. Schuller durft wel te speculeren over wat de volgende grote informatiemijlpaal zou kunnen zijn: 'Een goed functionerend vertaalprogramma.' De huidige, waar Google en Yahoo bijvoorbeeld mee werken, leveren nog te vaak teksten op waar alleen Lucky TV blij mee zou kunnen zijn. Wat zou het mooi zijn, zo'n perfecte digitale vertaler. Dan kan pas echt iedereen met iedereen op deze wereldbol communiceren.

Google mag in deze tentoonstelling natuurlijk niet ontbreken. Schuller heeft uitgebeeld wat de vertakkingen zijn van 's werelds grootste informatieleverancier, die dagelijks 91 miljoen zoek-opdrachten verwerkt; dat is 50 procent van alle zoekopdrachten. Google wordt almaar groter. Wikipedia, wikimedia, g-mail en nog tientallen andere loten hangen aan de boom. Een nieuwe macht, een supermacht, wordt hier zichtbaar.

Intrigerend – en vergeet gerust de hoogdravende theorie erom – is het project van vier ontwerpers, te weten Luna Maurer, Edo Paulus, Jonathan Puckey en Roel Wouters. Opgesteld staan vier tv-toestellen. Op elk van deze toestellen worden versneld de foto's getoond die automatisch gedurende negen maanden, elke vijf minuten, zijn gemaakt vanaf hun laptop. De camera zat in het beeldscherm. Zo ontstonden vier bewegende zelfportretten. Je kunt ook leuke vergelijkingen maken, zoals: wie staat er het eerst op, wie zit er het langst achter. Helaas gaat de compilatie te snel om te controleren of er in neuzen gepeuterd wordt en dergelijke.

Zo valt er nog meer te beleven, al dan niet interactief. Wat is moeilijk? Je kunt het zo moeilijk maken als je zelf wilt. En anders moet je maar het motto van de Encyclopedia Britannica in gedachten houden, dat op een vloer geprint is: Let knowledge grow from more to more and thus be human life enriched.